

Ö-FONDEN

## REMISSVAR N2017/05430/TIF

Ö-fonden, Stiftelsen för Stockholms mellanskärgård, bildades i maj 2010 genom gåvor av Björn Carlson, Ingmarsö och Henri Tengvall, Möja.

Fondens syfte är att bevara ett öppet och levande skärgårdslandskap samt utveckla kultur och naturvärden, i ett område, inom ca 10 distansminuter från Möja.

Om Horsstensleden skulle sprängas, skulle det innebära enorma ingrepp på en av de få orörda delarna av skärgården och riskerar att förstöra den världsunika skärgårdsmiljön för alltid.

Stockholms skärgård är unik och området kring Rödkobbsfjärden är idag en av de vackraste och fortfarande helt orörda platser man kan finna. Den ansluter till det närliggande naturreservatet som sträcker sig från Möja i norr och ner till öarna i Rödkobbsfjärdens norra del (Sillö, Bockö mfl).

Stockholms tillväxt ger ökade behov av rekreationsområden och just Rödkobbsfjärden och området kring Horsstensleden är en lättillgänglig marin vildmark för Stockholms växande befolkning och är viktig för utvecklingen av skärgårdens besöksnäring.

En del i att bevara attraktiviteten för skärgårdens besöksnäring är att inte ytterligare öka den visuella nedsmutsningen. Det rörliga friluftslivets upplevelse av orörd natur försvinner med utökad sjömärkning - lysande och blinkande bojar och fyror tar bort vildmarkskänslan med mörker och en ostörd stjärnhimmel, något som nutidens urbana människor fascineras av och ofta kommenterar.

Många skärgårdsbor lever idag delvis på turismen. Stockholms skärgård är unik och istället för att förstöra Rödkobbsfjärden och Horsstensfjärden anser Ö-FONDEN att området borde fredas från den typen av exploatering.

En samhällsekonomisk analys borde också ställa den eventuella ekonomiska nyttan som storskalig kryssningsturism kan innebära mot de ekonomiska förluster för skärgårdsturismen som en miljöförstöring av området kring Horsstensleden innebär. Till detta kommer också en rad andra negativa effekter för småskalig skärgårdsturism och för det rörliga friluftslivet i form av ökad trängsel när jättebåtarna ska samsas med kajaker och segelbåtar i trånga inseglingspassager.

Rödkobbsfjärden och Horsstensfjärden med utskärgårdarna Horssten och Grönskär är några av de få kvarvarande orörda delarna av ytterskärgården – den sista "vildmarken" och sprängningen av en ny led riskerar att förstöra den världsunika skärgårdsmiljön för alltid.

Många skärgårdsbor har sedan århundraden använt dessa utskärgårdar som jakt- och fiskeplatser för sitt yrkesfiske och husbehovsjakt. Området längsmed Harö och ut till Horsstens och Grönskärs skärgårdar är idag ett kulturområde och uppskattas av såväl skärgårdsbor som av det rörliga friluftslivet.

Det rörliga friluftslivet, kajakpaddlare, seglare och annat båtfolk, finner ofta sina natthamnar i området där en Horsstensled skulle gå fram. Vågor och sugeffekter skulle för dessa utgöra farliga effekter för förtöjda båtar och uppdragna kajaker.

Önskemålet från handeln i Stockholm att få in ännu större kryssningsfartyg, står inte i rimlig proportion till skadan som orsakas när sprängningar och muddringar skall ske. Trafiken i en ny led skulle påverka hela området kring Harö, Eknö, Möja naturreservat och utskärgårdarna Horssten och Grönskär.

Sett ur ett ekologiskt perspektiv, kan det konstateras att sprängningen av Horsstensleden, skulle medföra en rad konflikter med internationell miljö rätt.

De grund som ska sprängas bort utgörs av den internationellt sett hotade naturtypen rev som Sverige åtagit sig att skydda och vårda genom EU:s habitatdirektiv. Reven med dess tångskogar och musselbankar utgör livsmiljöer för fisk och födobas för skärgårdsfåglarna.

Havsbottnarna utmed sträckan Harö – Horssten utgörs till stora delar av den hotade naturtypen sandbankar som är en barnkammare för fisk. Stora fartyg påverkar genom svall denna känsliga miljö och gör de vegetationsklädda bottnarna sterila.

Leden kommer att gå genom ett viktigt fågelområde utpekade som IBA-område (Important Bird Areas, utpekade av Birdlife International) och kommer att skära rakt igenom en av landets allra viktigaste ruggningsplatser för den hotade ejdern.

Sammanfattningsvis anser Ö-FONDEN att en utbyggnad av Horsstensleden vore mycket skadlig för Stockholms skärgård och är en åtgärd som inte borde finnas med i den nationella planen för transportsystemet 2018–2029.

**Regeringen uppmanas att INTE medge en utökning av kostnadsramen med 10 procent**, eftersom Trafikverket då ges möjlighet att utreda och på egen hand besluta om sprängningen av Horsstensleden.

Ö-fonden ber om bekräftelse på att denna remiss kommit regeringen till handa och medger att den listas på regeringens hemsida för inkomna remisser.

Stockholm den 30 november 2017

Ö-FONDEN, Stiftelsen för Stockholms mellanskärgård

Magnus Odin  
ordförande